

TERMELŐSZÖVETKEZETI ERDŐK A BALASSAGYARMATI ERDŐFELÜGYELŐSÉG KÖRZETÉBEN

Gordos Mátyás

A balassagyarmati erdőfelügyelőség területén a termelőszövetkezetek 17 363 ha erdőterületen gazdálkodnak. Ez az erdőterület 59 termelőszövetkezet között oszlik meg. Átlagosan 300 ha jut egyre-egyre. Ezen belül természetesen vannak 1000 ha-on felüli és 100 ha-nál kevesebb erdővel rendelkező termelőszövetkezetek is.

Először a termelőszövetkezeteknek erdész szakemberekkel való ellátását ismertetem. Annak ellenére, hogy felsőbb szerveink szinte kötelezően előírják a szakemberek foglalkoztatását, a termelőszövetkezetek a következőképpen vannak ellátva:

- 18 tsz-ben főállásban van erdész szakember,
- 15 tsz-ben nincs erdész szakember,
- 16 tsz-ben másodállásban végzik az erdészeti munkát, és
- 10 tsz-ben erdőgazdasági — szakmai — irányítás van.

A szakemberellátás tehát nem megoldott. Talán elsősorban ennek a következménye az 1. táblázatban közölt 1970. és 1971. évi fakitermelési és erdőfelújítási tervteljesítés hiányossága.

1. táblázat

Termelőszövetkezetek főbb terveinek és teljesítésének kimutatása

Vizsgált időszak	Végh.	Gyérítés	Tisztítás	Összesen	Felújítás I. kiv.	Tuskózás
1970. évi						
terv, ha	290	851	441	1 582	255	175
tény, ha	236	646	343	1 225	207	84
teljesítés %-a	81	76	78	77	81	48
terv, m ³	34 140	14 660	3106	51 906	—	—
tény, m ³	28 462	13 240	3584	45 286	—	—
teljesítés %-a	83	90	115	87	—	—
1971. évi						
terv, ha	312	999	548	1 859	190	174
tény, ha	275	604	444	1 323	147	84
teljesítés %-a	88	60	81	71	77	48
terv, m ³	35 180	17 204	3412	55 796	—	—
tény, m ³	29 505	11 524	2824	43 853	—	—
teljesítés %-a	84	67	83	79	—	—

A táblázatból kitűnik, hogy mindkét évben 80⁰/₀ körül teljesítették a tsz-ek éves termelési tervüket. Kiemelném a gyerítések 1971. évi 60⁰/₀-os teljesítését. Ez a leggyengébb pont, a jövőben nem szabad, hogy megismétlődjön. Az évi tuskózás teljesítése még az 50⁰/₀-ot sem éri el, pedig a 175 ha tervezett mennyiség nem a plafon és a tsz-ek kedvező körülmények között 1 ha tuskóirtásért több mint 14 000 Ft-ot kaphatnak. Két év átlagában az erdőfelújítás első kivitele még a 80⁰/₀-ot sem éri el, a lemaradás több mint 90 ha!

Az erdőszítések lemaradásában a szakemberhiányon túl, még a csemetehiány is közrejátszott.

Nagyon jó lenne, ha a területileg illetékes tsz szövetségek erdőmérnökök alkalmazásával (*Nógrád az ország legerdősültebb megyéje!*) az ilyen hiányosságokat igyekeznének megszüntetni, hiszen az értékesítés, a csemeteellátás, az egységes ügyvitelhez szükséges nyomtatványok beszerzése és rendszerezítése, a szakmunkásképzés, az egységes termelési program kiadása, a zömmel veszteséges fafeldolgozás rentábilissá tétele stb., stb. mind halaszthatatlan, gyors megoldásra váró kérdés. Az olyan feladatok, mint a tuskózás gépesítése, a talaj-előkészítés gépesítése, bizonyos esetekben még a fakitermelés, a fafeldolgozás, az értékesítés is szinte kizárólag társulások formában, több szövetkezet bevonásával oldható csak meg gazdaságosan. Ezen problémák megoldásából a tsz szövetségeknek a jövőben sokkal többet kell vállalniuk, segítségük nélkül a siker nehezen képzelhető el.

2. táblázat

Nógrád megye erdőtelepítési terve

Tervezési időszak, év	Erdőtelepítés, ha	Cellulóz nyár t., ha	Összesen, ha
IV. 5-éves tervidőszak	2 540	430	2 970
1975—85 között	10 910	1610	12 520
1985 után	13 090	4400	17 490
Összesen	26 540	6440	32 980

Úgy érzem nem lesz haszontalan ismertetni Nógrád megye fásítási tervét is, amely a mezőgazdasági művelésre alkalmatlan és az erózióknak különösen kitett területek erdőszítését irányozza elő (2. táblázat). Ezen hatalmas munka mintegy 1160 millió Ft-os beruházást jelent, melyből terv szerint 79⁰/₀-ot az mgtsz-ek végeznek el saját területükön. A fennmaradó 21⁰/₀-on az erdőgazdaságok, állami gazdaságok és egyéb szervek osztoznak.

A lapban megjelent tanulmányok szerzői:

Banadics István erdőművelési osztályvezető, Délalföldi EFAG, Szeged; *dr. Bondor Antal* osztályvezető, MÉM Erdőrendezési Főosztály, Budapest; *Darabos István* műszaki vezető, Kiskunsági EFAG Erdészete, Jánoshalma; *Gordos Mátyás* erdőfelügyelő, Erdőfelügyelőség, Balassagyarmat; *Halász Aladár* főosztályvezető h., MÉM Közgazdasági Főosztály, Budapest; *Jérome René* tud. osztályvezető h., ERTI, Budapest; *dr. Keresztesi Béla* az ERTI főigazgatója, Budapest; *dr. Marjai Zoltán* szaktanácsadó, Erdő- és Fagazdasági Egyesülés, Budapest; *Márkosi Lajos* főmérnök, Pili Áll. Parkerdőgazdaság, Esztergom; *Várhelyi István* igazgató, Északmagyarországi Fűrészek, Szombathely.